

Rylen flere Gange rundt om mig uden at vise ringeste Spor af Frygt. Reden, der indeholdt 4 Æg, var dyb og godt skjult, rigeligt udforet med nogle smaa, rundagtige, brune Blade. Fuglen havde to tydelige, lyse Striber langs Rygfjerbedets Grænser. Selve Rygfjerene var rødbrune med mørkt Centrum. Dværgrylen lod ofte sin Stemme høre; den lød omtrent som den almindelige Ryles ryriryry, men var meget spædere.

30 Juli 1913 saa jeg i Fjæren ved Sørvaagen en Flok smaa ryleagtige Fugle, som med sissenagtig Kvidren fløj omkring. Jeg antager, at dette har været Kærløber (*Limicola pygmæa*). Samme Dag saa jeg en Del Brushøns (*Machetes pugnax*) og nogle Ryler, som vist var *Tringa alpina*.

Lom (*Colymbus septentrionalis*) ses ofte paa denne Tid af Aaret; den yngler ikke paa Vardø, hvor intet Ferskvand findes, men derimod paa det nærliggende Fastland, og kommer paa sine Flyveture derfra ofte ud over Øen.

Den 27 September 1914 kom jeg atter til Vardø. Bjerglærkerne var endnu ikke rejst, men var samlede i store Flokke. Engpibere og Skjærpibere forekom hyppigt, og nogle faa Snepurve vare ogsaa tilbage. Purpurryler var ankommet i mægtige Flokke. Ellers saa jeg kun Øens virkelige Standfugle: Ravn, Krage, Skarv, Ederfugl og Sølvmaage.

EN RAAGE.

AF

AUG. MORTENSEN.

I mange Aar boede vi paa en 3die Sal i Graverboligen til St. Petri Kirke. Huset, der var en af de Ejendomme, som nu er nedrevet for at give Plads til Universitetsannekset, var beliggende mellem St. Petri Kirkeplads og den gamle Bispehave. Mægtige gamle Træer ragede højt op paa begge Sider og naede vore Vinduer. Paa Kirkepladsen voksede Lind, i den gamle Have Ahorn, Alm og Ask. Et rigt Fugleliv udfoldede sig her baade Sommer og Vinter: Stære, Spurve, Duer, Krager, Raager og ved Vintertid mangehaande Skovfugle. Udenfor vore Vinduer havde vi anbragt smaa Træaltaner forsynede med Lækasser, hvor der altid fandtes frisk Vand og fuldtop af Æde. Med An-

retningen blev Fuglene hurtig fortrolige, og særlig forstod de invalide iblandt dem, at her var Fristed og sikker Beskyttelse at finde. Af saadanne defekte Skabninger har vi haft adskillige i livsvarig Pension, medens vi ingensinde har havt Fugle i Fangenskab, der selv var i Stand til at klare sig.

For ca. 20 Aar siden havde en fordreven Raagekoloni taget fast Ophold i den stille Bispehave. En Dag bragte en gammel Kone, hvem vor Dyrevenlighed var bekendt, os en løjerlig, halvskaldet Skabning med et uforholdsmæssigt stort Hoved, store Øjne og et vældigt Næb. Det var en Raageunge, som var faldet eller kastet ud fra en af Rederne. Synderlig levedygtig saa den ikke ud, men min Hustru madede og plejede det skrigende, graadige lille Uhyre saa vedholdende, at det ikke varede længe, før den kendeligt kvikkede op. Den trivedes godt, fik snart smukke, sorte, glindsende Fjer over det Hele og udviklede sig forbausende hurtig.

Den første Vanskelighed, som frembød sig ved dens Optagelse i Familien, var at konstruere et holdbart Bur, thi den pulveriserede uvægerligt Alt, hvad pulveriseres kunde. Dens Opfindsomhed og Sindrigheid paa dette Omraade var fast utrolig. Om sider fik jeg lavet en løs dyb Zinkunderdel og en solid Overbygning af galvaniseret Jertraadsvæv med Siddepind og Skydedør til at hæve og sænke. Den blev hurtig fortrolig med Lejligheden, men var vistnok utilfreds med Vandbeholderen, thi saa ofte den blev fyldt, blev den trukket op af det den omgivende Stativ, væltet og kastet ud. — Min første Morgengerning er at rense Buret. Fremgangsmaaden er da denne: Overdelen med Tverpinden, hvorpaa Fuglen hopper op, saasnart Tæppet, hvormed den om Natten har været tildækket, er fjernet, sættes ned paa Gulvet. Dyret tripper da ud og foretager regelmæssig en Ronde for at inspicere Omgivelserne. Derefter aflægger den Besøg ved min Hustrus og Datters Senge, skriger og trækker i Tæpper og Lagener, indtil den faar dem vækkede, og de taler til den og beskæftiger sig med den. Men saasnart den igen faar Øje paa mig, der midlertidig i Køkkenet har renset Burets Underdel og serveret Frokosten, farer den efter mig og skynder sig tilbage til Buret. Er Anretningen tilfredsstillende, giver den det tilkende med smaa Smæld og klukkende Lyde. Behager den den derimod ikke, bliver det ene efter det andet værfet ud af Døren, medens den arrig hugger efter mig. »Ens Slags Mad«

huer den ikke. Variation maa der til. Egentlig er den altædende, men af Hensyn til dens Velbefindende giver vi den dog fortrinsvis Tvebak, Hampefrø, kogte Kartofler og Gulerødder. Kød og bagte Boller elsker den, men kan ikke taale. Det allerbedste, man kan traktere den med, er og bliver Æg under enhver Form, dog kun Blommen, Hviden foragter den. Ligeledes er Rejer en af dens Yndlingsretter. Et oplivende Moment i dens daglige Tilværelse er Borddækningen og Maaltiderne, som den følger med den mest levende Opmærksomhed. Den er umaadelig nysgerrig efter at vide, hvad der bydes paa, og skriger ustandselig, indtil den bliver tilfredsstillet.

Til at bade kan vi ikke formaa den. Vi har forsøgt alle mulige Metoder, men bestandig resultatløs. Den nøjes med at ryste Næbbet i Vandbeholderen og baske med Vingerne i Sandet, hvorefter den pudser sine Fjedre, saa er Morgentoiletet endt. For at bøde paa det manglende, giver min Hustru den jævnlgt et lille tempereret Styrtebad. Det foregaar ved Hjælp af en almindelig lille Blomstervandkande, for hvilken Indretning Fuglen følgelig nærer en afgjort Aversion, men saa kløgtig og iagttagende er den, at den kun bliver urolig naar Vandkanden er forsynet med Sprudse, hvorimod den forholder sig aldeles rolig, naar denne ikke er paasat; saa ved den, at det kun er Blomsterne det skal gaa ud over.

Fældningen foregaar med stort Besvær, Aar for Aar vanskeligere og vanskeligere, navnlig af Hale og Vingefjer, af hvilke sidste flere efterhaanden blive aldeles hvide. Der danner sig Fjerknuder, idet de ny Fjer vokse ud, forinden de gamle ere fjernede. Naar Dyret er særlig forpint, tager min Hustru den ud af Buret, bader den med lunket Vand og løsner med en skarp Kniv de gamle Fjer. Mærkeligt nok forholder det ellers saa ængstelige Dyr sig aldeles stille under Behandlingen i klar Bevidsthed om at blive hjulpet. Dens Overnæb vokser periodisk stærkt ud og krummer sig over Undernæbbet som hos Papegøjen, men afstumpes igen, naar det har naaet en vis Længde.

Dens Sandser ere ualmindelig skarpe. Den hører, ser og følger alt med den mest levende Interesse. Tales der f. Eks. om den i et tilstødende Værelse og nævnes dens Navn — Rutte hedder den — giver den paa forskellig Maade straks tilkende, at den er med paa Spørgsmaalet.

Af og til halter den, det ene Ben er noget svagt, formentlig

som Følge af Nedstyrtningen fra Reden. Fra Buret, der kun er hævet i en Stols Højde fra Gulvet, plumper den undertiden ned. At flyve lærte den aldrig — dog jo — en Gang, da en uniformeret Politibetjent kom ind gennem det Værelse, hvor den har Plads, blev den saa betaget af Rædsel, at den for lige op mod hans Hjelm. Hvem der blev mest skrækslagen — Fuglen eller Øvrigheden — kan jeg ikke afgøre. Enhver nok saa ringe Forandring i Omgivelserne indjager den bestandig en umaadelig Skræk. Under Omflytning af Møbler, Rengøring el. lign. maa dens Bur altid omhyggelig tildækkes. Enkelte Fremmede, usædvanlig eller aparte Paaklædning, medfører ligeledes jævnlig Panik. Enhver sort Genstand derimod, f. Eks. en Muffe, Fjer, Handske, Strømpe, hensætter den bestandig i en deliristisk Henrykkelse, antagelig fordi disse Genstande i Farve minder den om »En af dens Egne«.

Den er i ganske særlig Grad selskabelig anlagt, elsker Støj, Musik og Sang, stemmer i med, med Hyl og Skrig, kvækkende Triller, Rulader, Smæld og gurglende Lyde. Fjerner vi os fra den, kalder og lokker den for at faa os tilbage. Naar Dørklokken ringer, tilkendegiver den gerne sin Glæde, saa venter den Fremmede med paafølgende Traktement.

Dens Yndlingsplads er paa en kort tyk Pind i Burets aabne Dør. Herfra følger den med vaagen Opmærksomhed alt, hvad der passerer. Denne Fornøjelse bliver kun forment den, naar vi skal ud, saa bliver Skydedøren af Forsigtighedshensyn trukket ned. Efter i nogen Tid at være vænnet hertil fandt Fuglen til Slut selv paa at trække Døren ned, hver Gang den saa os iføre os vort Overtøj.

I St. Pederstræde boede under os paa 2den Sal en gammel tysk Graver. Efter endt Dagværk plejede han at udhvile sig i sin Lænestol. Naar han saa fik tændt sin Pibe og brygget sin Toddy, kunde vi aldeles tydeligt høre hans bestandig gentagne Udbrud af Velvære: »Orckereso, Orckereso, Orck ja ja ja!» Nogen Tid efter, at vi vare bortflyttede fra Kirkeboligen, og den gamle tyske Graver forlængst var hensøvet, bleve vi en Aftenstund ligefrem uhyggelig tilmode ved pludselig at høre Raagen ganske skuffende skræppe »Orckereso, Orckereso, Orck ja ja ja!» Fuglen har ofte senere gentaget Udraabet og maner hver Gang den Gamle frem for vor Erindring.

En lille, rødlig, gammel Spurv havde for Sædvane at søge sin

Føde ovenpaa Buret. I lang Tid gjort tryk ved, at Raagen tilsyneladende ikke ændsede den, blev den dristigere og dristigere, men det skulde den bitterlig komme til at fortryde, thi en skønne Dag, da den var kommen tilstrækkelig nær, fik Raagen som et Lyn fat i dens Hale. Spurven slap vel løs, men med Tabet af sine Halefjer, som Raagen under triumferende Indianerhyl for rundt med i Buret. Den haleløse Spurv saa vi ofte siden, men i Nærheden af Buret kom den ikke.

Egentlig tam eller from bliver den ingensinde. Er man ikke agtpaagivende, hugger den Enhver uden Persons Anseelse. Den ved dog, at den handler urigtigt heri, thi efter ethvert saadant Udfald, skynder den sig saavidt muligt at bringe sig selv i Sikkerhed. Blidest stemt er den ved Aftentid, naar den skal til Ro og bliver tildækket, saa kan den udstøde de allersomdejlige Lyde.

Tidligere har vi i flere Aar havt en Allike — ogsaa en særdeles mærkværdig Skabning. Med denne bliver den nulevende Raage af vore Bekendte ofte forvekslet og sat i Forbindelse. Desaaarsag faar Raagen Skyld for at have opnaaet en ganske fabelagtig Alder. Sandheden tro, den er endnu ikke fyldt 20 Aar og bliver, saavidt jeg kan skønne, næppe mange Aar ældre.

FUGLELIVET I ESBJERG OMEGN.

IAGTTAGET FRA 20 OKTOBER 1914 TIL 31 MARTS 1915

AF

PETER SKOVGAARD.

Da min Afdeling i Efteraaret blev forlagt til Esbjerg fra Viborg, maatte jeg følge med, og selv om det aldrig er rart for længere Tid at blive rykket bort fra de hjemlige Forhold, ej heller at faa det dermed følgende Hul i sine ornithologiske Optegnelser, saa ventede jeg mig dog en Del Glæde af at komme til denne Egn, der paa Grund af Havets Nærhed i ornithologisk Henseende er saa vidt forskellig fra Egnen omkring Viborg. Mine Forventninger er i ingen Henseende bleven skuffede, om end et enkelt Forhold har voldt mig mere Sorg end Glæde, men herom nedenfor.

Som ret selvfølgelig var Fuglelivet væsensforskelligt i Byen